



نظام مفهومی قرآن کریم

ریشه‌ی ۱۳۲۲

فصلی

هو الحکیم

برای دستیابی به نقشه‌ی علم، نیاز به نقشه‌ی مفاهیمی داریم که در شکل‌گیری حوزه‌های علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد. برای به دست آوردن نقشه‌ی مفاهیم نیز می‌توان از نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم آغاز کرد. در تدوین نقشه‌ی علم مورد نظر ما که زیربنا و شالوده‌ی آن، قرآنی است، ابتدا به نقشه‌ی مفاهیم قرآنی نیاز داریم که برای رسیدن به آن، نخست از نقشه‌ی ریشه‌های قرآنی آغاز می‌کنیم. در این نقشه، ریشه‌ی لغوی مفاهیم قرآنی و روابط آنها به تصویر کشیده می‌شود.

قرآن کریم دارای ۱۹۱۹ ریشه می‌باشد که مجموعه‌ی ۱۶۰۹۰ کلمه‌ی مختلف (با در نظر گرفتن اعراب) از آنها مشتق شده است.

در نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم قرآن کریم، برای هر ریشه یک گره در نظر گرفته شده است. مطابق تعریف، دو ریشه با یکدیگر ارتباط دارند، هرگاه یکی از مشتقات آنها در یک آیه همزمان ظاهر شده باشند (هموقوعی). هرچه هموقوعی دو ریشه با یکدیگر بیشتر باشد، یعنی ارتباط آنها قوی‌تر است و در نتیجه ضخامت یال رسم شده بین آن دو ریشه، بیشتر خواهد بود.

در این سند، اطلاعات مربوط به ریشه‌ی شماره‌ی ۱۳۲۲، «قبض» ثبت شده است. این اطلاعات شامل فهرست مشتقات و تعداد تکرار آنها، فهرست ریشه‌های مرتبط با تعداد هموقوعی و فهرست آیات مرتبط به آن ریشه می‌باشد. همچنین دو نمودار در پیوست این سند وجود دارد که یکی نمودار نقشه‌ی ریشه‌ی «قبض» و یکی نمودار نقشه‌ی مشتقات ریشه‌ی «قبض» می‌باشد.^۱

امید است که این مجموعه و مستندات دیگر آن بتواند زمینه‌ی لازم برای تولید علم قرآن محور را فراهم نماید.

مرکز مطالعات سیستم‌های ترنس‌فیزیکی

شهریورماه ۱۳۸۹

رمضان المبارک ۱۴۳۱

^۱ این اطلاعات از نرم‌افزار «نور الانوار» محصول مرکز تحقیقات علوم کامپیوتری نور، استخراج شده است، که بدین‌وسیله از همکاری آن مرکز برای در اختیار گذاشتن پایگاه داده‌ی ریشه‌ها و کلمات سپاسگزاری می‌شود.

مشخصات

شماره	۱۳۲۲
ریشه	قبض
تعداد تکرار	۹
تعداد مشتقات	۹
تعداد ریشه مرتبط	۶۳

فهرست مشتقات

- | | | | | | | | | |
|-----------------|----------------|-----------------|-----------------|-------------------|--------------------|-----------------|--------------------|--------------------|
| ۱. قَبِضْتُ (۱) | ۲. قَبِضًا (۱) | ۳. قَبِضَةً (۱) | ۴. قَبِضَةً (۱) | ۵. قَبِضَتُهُ (۱) | ۶. مَقْبُوضَةً (۱) | ۷. يَقْبِضُ (۱) | ۸. يَقْبِضُونَ (۱) | ۹. يَقْبِضَنَّ (۱) |
|-----------------|----------------|-----------------|-----------------|-------------------|--------------------|-----------------|--------------------|--------------------|

فهرست ریشه‌های مرتبط

- | | | | | |
|-------------|----------------|-----------------|-----------------|----------------|
| ۱. اثر (۲) | ۱۴. حسن (۱) | ۲۷. شهد (۱) | ۴۰. قدر (۲) | ۵۳. نفس (۲) |
| ۲. اثم (۱) | ۱۵. حَقَّق (۱) | ۲۸. شىء (۱) | ۴۱. قرض (۲) | ۵۴. نَفَق (۳) |
| ۳. ادی (۱) | ۱۶. رب (۱) | ۲۹. صَفَف (۱) | ۴۲. قلب (۱) | ۵۵. نَكَر (۱) |
| ۴. ارض (۱) | ۱۷. رَجَع (۱) | ۳۰. ضَعَف (۲) | ۴۳. قول (۲) | ۵۶. نَهَى (۱) |
| ۵. الله (۶) | ۱۸. رَحِم (۱) | ۳۱. طَوَى (۱) | ۴۴. قوم (۱) | ۵۷. وَجَدَ (۱) |
| ۶. اله (۶) | ۱۹. رَسَلَ (۲) | ۳۲. طَیَّر (۱) | ۴۵. کَتَبَ (۱) | ۵۸. وَقَى (۱) |
| ۷. امر (۱) | ۲۰. رَهَن (۱) | ۳۳. عَرَفَ (۱) | ۴۶. کَتَمَ (۲) | ۵۹. وَلَهُ (۶) |
| ۸. امن (۳) | ۲۱. رَأَى (۱) | ۳۴. عِلِمَ (۱) | ۴۷. کَثَرَ (۱) | ۶۰. يَدَى (۱) |
| ۹. انن (۳) | ۲۲. سَالَ (۲) | ۳۵. عَلَوُ (۱) | ۴۸. کَلَلَ (۱) | ۶۱. يَسَرَ (۲) |
| ۱۰. بسط (۱) | ۲۳. سَبَحَ (۱) | ۳۶. عَمَلَ (۱) | ۴۹. کَوَّنَ (۱) | ۶۲. يَمَنَ (۱) |
| ۱۱. بصر (۵) | ۲۴. سَفَرَ (۱) | ۳۷. فَسَقَ (۱) | ۵۰. مَسَكَ (۱) | ۶۳. يَوْمَ (۱) |
| ۱۲. بعض (۴) | ۲۵. سَمَوُ (۱) | ۳۸. فَوَّقَ (۱) | ۵۱. نَبَذَ (۲) | |
| ۱۳. جمع (۱) | ۲۶. شَرَكَ (۱) | ۳۹. قَبِضَ (۴) | ۵۲. نَسَى (۲) | |

فهرست آیات

۱. {البقرة - ۲۴۵} مَنْ ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضَاعِفَهُ لَهُ أَضْعَافًا كَثِيرَةً وَاللَّهُ يَقْبِضُ وَيَبْسُطُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ
۲. {البقرة - ۲۸۳} وَإِنْ كُنْتُمْ عَلَى سَفَرٍ وَلَمْ تَجِدُوا كَاتِبًا فَرِهَانًا مَقْبُوضَةً فَإِنْ مِنْ بَعْضِكُمْ بَعْضًا فَلْيُؤَدِّ الَّذِي أُؤْتِيَ مِنْ أَمَانَتِهِ وَلْيَتَّقِ اللَّهَ رَبَّهُ وَلَا تَكْتُمُوا الشَّهَادَةَ وَمَنْ يَكْتُمْهَا فَإِنَّهُ آتِمٌ قَلْبُهُ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ
۳. {التوبة - ۶۷} الْمُتَافِقُونَ وَالْمُتَافِقَاتُ بَعْضُهُمْ مِنْ بَعْضٍ يَأْمُرُونَ بِالْمُنْكَرِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمَعْرُوفِ وَيَقْبِضُونَ أَيْدِيَهُمْ نَسُوا اللَّهَ فَنَسِيَهُمْ إِنَّ الْمُتَافِقِينَ هُمْ الضَّالِّينَ
۴. {طه - ۹۶} قَالَ بَصُرْتُ بِمَا لَمْ يَبْصُرُوا بِهِ فَقَبَضْتُ قَبْضَةً مِنْ أَثَرِ الرَّسُولِ فَنَبَذْتُهَا وَكَذَلِكَ سَوَّلْتِ لِي نَفْسِي
۵. {طه - ۹۶} قَالَ بَصُرْتُ بِمَا لَمْ يَبْصُرُوا بِهِ فَقَبَضْتُ قَبْضَةً مِنْ أَثَرِ الرَّسُولِ فَنَبَذْتُهَا وَكَذَلِكَ سَوَّلْتِ لِي نَفْسِي
۶. {الفرقان - ۴۶} ثُمَّ قَبَضْنَاهُ إِلَيْنَا قَبْضًا يَسِيرًا
۷. {الفرقان - ۴۶} ثُمَّ قَبَضْنَاهُ إِلَيْنَا قَبْضًا يَسِيرًا
۸. {الزمر - ۶۷} وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ وَالْأَرْضُ جَمِيعًا قَبْضَتُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَالسَّمَاوَاتُ مَطْوِيَّاتٌ بِيَمِينِهِ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ
۹. {الملك - ۱۹} أَوْ لَمْ يَرَوْا إِلَى الظُّنْبِ فَوْقَهُمْ صَاقَاتٍ وَيَقْبِضْنَ مَا يُبْسِكُهُنَّ إِلَّا الرَّحْمَنُ إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ بَصِيرٌ